

Vyjádření školitele Hany Tomáškové, M.Sc k průběhu studia a k disertační práci

„Vliv bilingvismu na prosociální chování žáků 2. stupně“

předkládané v roce 2024 na Katedře psychologie FF UK

I. Hodnocení celého doktorského studia

Doktorandka plnila po celou dobu svého studia všechny své studijní povinnosti velmi zodpovědně. Aktivně žádala a úspěšně realizovala grantové projekty a zahraničí stáže spjaté s tématem doktorského projektu. Od počátku měla velmi pečlivě rozpracovaný výzkumný design svého projektu, který se jí velmi zevrubně podařilo realizovat, a to navzdory poměrně limitované cílové skupině, kterou je obtížné do výzkumu začlenit, i navzdory období pandemie, během níž byl extrémně komplikovaný sběr výzkumných dat v součinnosti se dospívajícími probandy ve školním prostředí.

Studentka se také vždy ochotně zapojovala do odborných aktivit Katedry psychologie FF UK, kdykoli to bylo potřeba.

Svou vědeckou erudici prokazuje rovněž na výzkumném pracovišti, na němž působí.

Po dobu doktorského studia publikovala v tuzemských i zahraničních časopisech, individuálně i jako členka autorského týmu. Její publikační činnost lze nalézt ve vysoce odborných periodických i v profesních časopisech určených pro poradenské pracovníky v praxi.

Průběh doktorského studia H. Tomáškové bezpochyby významně ovlivnila její zkušenost se studiem ve Spojené království, což nastavilo standardy kvality i kvantity její odborné práce.

II. Celkové zhodnocení disertační práce

Studentka se věnovala velmi aktuálnímu a jedinečnému tématu, které navíc zpracovala zcela originálním způsobem. Nejenže do ČR přinesla a pro výzkumné účely adaptovala zahraniční diagnostické nástroje, ale především navrhla a za využití grantové podpory, ve spolupráci s odborným pracovištěm designovala proces sběru dat prostřednictvím nástrojů virtuální reality.

Právě využití běžných psychologických postupů a tohoto unikátního systému sběru dat poukázalo na nové možnosti výzkumu, při němž bylo možné sledovat bezprostřední behaviorální projevy a reakce probandů v situaci, která byla výzkumně normovaná a zmírňovala tak riziko zkreslení získaných dat. S ohledem na sledovanou cílovou skupinu je pravděpodobné, že údaje získané z experimentální studie mohou přinášet relevantnější data než prosté sebehodnotící diagnostické nástroje, jež jsou však ve výzkumné praxi intenzivně využívány.

Problematika bilingvismu je vysoce aktuální společenské téma, které přináší do kognitivní, vývojové i pedagogické psychologie nové úhly pohledu na děti i dospívající. Zároveň jde však o téma obtížně uchopitelné, neboť bilingvismus má bezpočet různých podob. Studentka také tyto proměnné v práci náležitě pojala a diskutovala o nich do té míry, aby bylo zcela evidentní, o jaké formy bilingvismu měla zájem ve svém projektu.

V neposlední řadě úspěšně navázala na téma své magisterské práce, kterou zpracovávala na University College London. Zatímco v ní se však věnovala kognitivním aspektům bilingvismu, aktuálně se zaměřovala na aspekty sociálního vývoje, čímž své výzkumné bádání obohatila o další kontexty.

Při realizaci doktorského projektu intenzivně konzultovala se svým bývalým školitelem z Londýna, jenž se tématem bilingvismu dlouhodobě zabývá.

III. Připomínky k disertační práci

Práce z mého pohledu splňuje všechny náležitosti kladené na odborné texty tohoto typu. Oceňuji, že se zaměřuje přímo na zpracovávané téma, nezabývá se přidružený okruhy témat, nemá ambici deklarovat vzájemné souvislosti mezi širokým spektrem odborných myšlenek, které mohou zdánlivě vyvolávat dojem, že také patří do kontextu práce, mnohdy jsou však podružné. Naopak text jde přímo k meritu věci, jemuž se věnuje komplexně a za využití plně relevantních zdrojů.

Při realizaci příštích projektů daného rozsahu a zaměření doporučuji vyvarovat se v názvu projektu označení postupových stupňů studia, spíše explicitně pojmenovat vývojové období, na něž se studie zaměřuje.

IV. Případné dotazy k obhajobě

Jak budou zjištěná data využita pro další výzkum? Lze vypozařovat nějaké souvislosti mezi dříve uskutečněnou studií na téma bilingvismu, kterou autorka realizovala při svém magisterském studiu, a současnými výsledky? Diskutovala autorka o svých výsledcích s kolegou z UK, který se tématu věnuje a vedl její magisterskou práci? Pokud ano, jaká byla jeho interpretace výsledků?

V. Závěr

Předběžně klasifikuji předloženou disertační práci jako *prospěl/a*.

V Praze dne 9. října 2024

doc. PhDr. Lenka Krejčová, Ph.D.